

Valtiovarainministeriö

Lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi sähköisestä laskutuksesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetulta lausuntoa kyseessä olevasta hallituksen esityksen luonnoksesta, jossa on kyse Euroopan unionin direktiivin 2014/55/EU sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa (jäljempänä verkkolaskutusdirektiivi) kansallisesta toimeenpanosta.

Kuten esityksen luonnoksesta käy ilmi, verkkolaskutusdirektiivin 8 artikla sisältää säännökset tietosuojasta. 8 artiklan mukaan:

1. Tämä direktiivi ei vaikuta tietosuoja koskevan unionin ja kansallisen lainsäädännön soveltamiseen.
2. Jollei unionin tai kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetä, sähköistä laskutusta varten saatuja henkilötietoja saa käyttää yksinomaan tuohon tarkoitukseen tai sen kanssa yhteensopiviin tarkoituksiin, sanottuna kuitenkin rajoittamatta direktiivin 95/46/EY 13 artiklassa säädettyjen poikkeusten ja rajoitusten soveltamista.
3. Rajoittamatta direktiivin 95/46/EY 13 artiklassa säädettyjen poikkeusten ja rajoitusten soveltamista jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisen laskutuksen yhteydessä kerättyjen henkilötietojen julkaisemista koskevat järjestelyt vastaavat avoimuuden ja vastuuvollisuuden osalta tällaisen julkaisemisen tarkoitusta ja ovat yksityisyyden suojaa koskevan periaatteen mukaiset.

Euroopan unionin lainsäädäntö henkilötietojen käsittelystä on uudistunut verkkolaskutusdirektiivin antamisen jälkeen. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta, jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus, annettiin 27 päivänä huhtikuuta 2016 ja sen soveltaminen alkoi 25.5.2018. Yleinen tietosuoja-asetus jättää jäsenvaltioiden lainsäätäjille jonkin verran kansallista, asetuksen säännöksiä täsmentävää ja täydentävää liikkumavaraa.

Esityksen luonnoksessa todetaan siinä esitetyin tarkemmin perusteina, että yleistä tietosuoja-asetusta ja sitä täydentävää kansallista tietosuojasääntelyä sovelletaan myös sähköisen laskutuksen edellyttämään henkilötietojen käsittelyyn ja näin ollen esimerkiksi säännökset henkilötietojen käsittelyn edellytyksistä sekä rekisteröidyn oikeuksista tulevat sovellettaviksi myös sähköisessä laskutuksessa. Lisäksi esityksen luonnoksen mukaan henkilötietojen julkisuudesta säädetään julkisuuslaissa ja näin ollen voidaan pitää tarpeettomana säätää erikseen henkilötietojen suojasta tai julkisuudesta laissa sähköisestä laskutuksesta.

Tietosuojavaltuutetun kannan mukaan esityksessä tulisi tuoda esiin, mihin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan alakohtaan verkkolaskutuksen yhteydessä suoritettava henkilö-

tietojen käsittely perustuu. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukainen käsittelyn oikeusperuste vaikuttaa esimerkiksi siihen, mitä oikeuksia rekisteröidyllä on. Esityksessä tulisi arvioida, johtaako luonnoksen 3 §:ssä säädetty hankintayksikön velvollisuus ottaa vastaan sähköisiä laskuja siihen, että henkilötietojen käsittely perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan c kohtaan, jonka mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi.

Tietosuojavaltuutettu kiinnittää huomiota siihen, että tietosuoja-asetusta täydentävää tietosuojalakia koskeva hallituksen esitys HE 9/2018 on tällä hetkellä eduskunnan käsiteltävänä. Lisäksi julkisuuslain (621/1999) henkilötietojen luovutuksia koskevan sääntelyn yhdenmukaisuutta tietosuoja-asetuksen kanssa ei tietosuojavaltuutetulla olevan tiedon mukaan ole tarkasteltu.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Tarkastaja

Silja Kantonen